

Vilmorus Ltd.

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24

OŚRODEK INFORMACJI

693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

00 - 503 W A R S Z A W A

TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/146/2002

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ ORAZ WARUNKÓW MATERIALNYCH GOSPODARSTW DOMOWYCH W NIEKTÓRYCH KRAJACH EUROPY ŚRODKOWEJ I WSCHODNIEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W lipcu, jak co pół roku, badani z państw Europy Środkowej i Wschodniej oceniali sytuację gospodarczą swoich krajów oraz warunki materialne własnych gospodarstw domowych. W badaniu przeprowadzonym w ramach programu CEORG uczestniczyły, oprócz CBOS¹, instytuty z Węgier (TÁRKI), Litwy (Vilmorus), Rosji (WCIOM) i Bułgarii (MBMD).

OCENY I PROGNOZY SYTUACJI GOSPODARCZEJ

W opinii badanych sytuacja gospodarcza krajów Europy Środkowej i Wschodniej nie jest dobra. O ile jednak Rosjanie i Węgrzy najczęściej oceniają sytuację gospodarczą swojego kraju jako średnią („ani dobra, ani zła” odpowiednio: 44% i 56% wskazań), o tyle Litwini, Polacy i Bułgarzy w większości uważają, że jest ona zła. Negatywne opinie o stanie gospodarki swojego kraju wyraża trzy piąte Litwinów (61%) i ponad trzy czwarte Bułgarów (77%) i Polaków (76%). Trzeba jednak dodać, że Bułgarzy znacznie częściej niż Polacy wybierają odpowiedź skrajną, twierdząc, że sytuacja gospodarcza ich kraju jest bardzo zła.

W stosunku do wyników poprzedniego sondażu oceny stanu gospodarki Litwy wyraźnie się poprawiły, co znalazło wyraz w tym, że zmalał odsetek opinii negatywnych, a zwiększył się - neutralnych. Jeżeli chodzi o oceny sytuacji gospodarczej w Polsce, to w ciągu ostatniego półrocza nie nastąpiły istotne zmiany, jednak z dłuższej, trzyletniej perspektywy widać znaczne ich pogorszenie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (146) przeprowadzono w dniach od 5 do 8 lipca 2002 roku na 1024-osobowej reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłej ludności Polski. Sondaż na Węgrzech (TÁRKI) zrealizowano w dniach 2-10 lipca 2002 (N=1503); na Litwie (VILMORUS) 11-14 lipca 2002 (N=1045); w Rosji (WCIOM) 23-26 lipca 2002 (N=1600); w Bułgarii (MBMD) 20-24 lipca 2002 (N=1198).

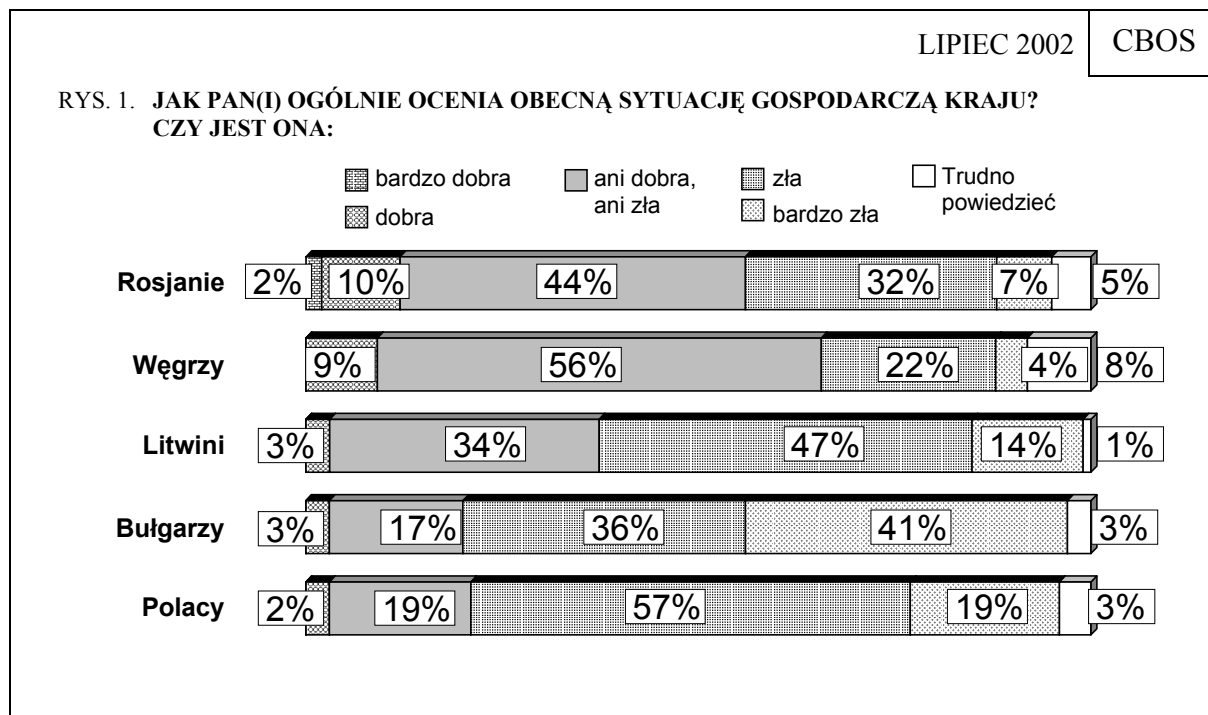

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą kraju? Czy jest ona:	Węgrzy								Polacy								Rosjanie		Litwini		Bułgarzy	
	'99		'00		'01		'02		'99		'00		'01		'02		'01	'02	'01	'02	'02	
	VII	I	VII	I	VIII	I	VII		VII	I	VII	I	VIII	I	VII		I	VII	I	VII	VII	
	w procentach																					
- bardzo dobra	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0		
- dobra	3	6	8	9	8	12	9	10	12	8	9	5	3	2	6	10	1	3	3			
- ani dobra, ani zła	44	46	48	52	53	56	56	30	33	30	29	21	18	19	45	44	20	34	17			
- zła	40	37	33	29	29	25	22	41	40	47	46	50	56	57	37	32	45	47	36			
- bardzo zła	9	8	8	5	6	3	4	12	10	11	11	21	19	19	7	7	32	14	41			
Trudno powiedzieć	4	4	3	5	4	4	8	7	5	4	4	3	4	3	4	5	2	1	3			

Bułgarzy są największymi pesymistami, jeżeli chodzi o przewidywany rozwój sytuacji gospodarczej kraju - największa grupa badanych (44%) prognozuje pogorszenie stanu gospodarki w ciągu najbliższego roku, a jedynie co siódmy (14%) liczy na poprawę w tej dziedzinie. Przyszłość gospodarki swojego kraju niewiele lepiej postrzegają Polacy: odsetek optymistów (13%) jest zbliżony do zanotowanego w Bułgarii, natomiast największą grupę (47%) stanowią osoby sądzące, że sytuacja gospodarcza w Polsce nie ulegnie zmianie.

Litwini i Rosjanie są wyraźnie bardziej optymistyczni w przewidywaniach rozwoju sytuacji gospodarczej kraju w najbliższym czasie. Na Litwie i w Rosji optymistów jest nieznacznie więcej niż pesymistów, ale największa grupa ankietowanych prognozuje, że sytuacja gospodarcza się nie zmieni.

Na tle badanych społeczeństw Węgrzy wyróżniają się optymizmem co do przyszłości gospodarki swojego kraju: odsetek osób przewidujących poprawę jest taki sam jak odsetek sądzących, że w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza - nie najgorsza w ocenie społeczeństwa - nie ulegnie zmianie.

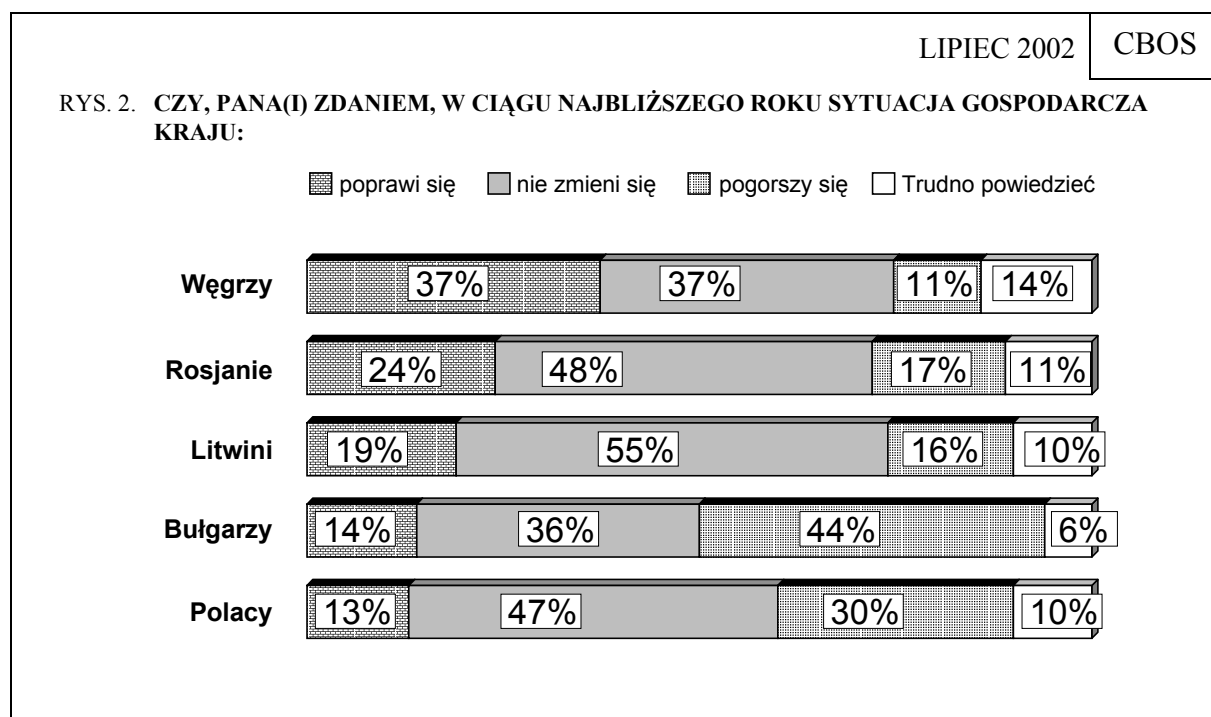

Tabela 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza kraju:	Węgrzy							Polacy							Rosjanie		Litwini		Bułgarzy
	'99		'00		'01		'02		'99		'00		'01		'02		'01	'02	'02
	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I	VII	I	VII	VII
	w procentach																		
- poprawi się	19	21	22	27	28	31	37	15	16	13	15	15	14	13	32	24	21	19	14
- nie zmieni się	39	43	44	46	47	47	37	44	52	47	50	52	50	47	41	48	43	55	36
- pogorszy się	33	28	26	19	17	9	11	29	22	29	26	23	28	30	17	17	24	16	44
Trudno powiedzieć	9	9	8	8	8	13	14	12	10	11	8	10	8	10	11	11	12	10	6

OCENY WARUNKÓW MATERIALNYCH I PROGNOZY ICH ZMIAN

Spośród badanych społeczeństw Polacy najlepiej oceniają swoje warunki materialne: około jednej piątej (19%) sądzi, że są one dobre, a prawie połowa (46%) uznaje za średnie - „ani dobre, ani złe”. W porównaniu z Polakami Węgrzy nieco rzadziej postrzegają własne warunki materialne jako dobre (13%), a najczęściej określają sytuację materialną swoich gospodarstw domowych jako przeciętną (57%). Rosjanie i Litwini podobnie oceniają własne warunki materialne: największa grupa uważa, że są one średnie, a osób uznających je za złe jest trzykrotnie więcej niż określających je jako dobre. Najgorsze zdanie o swoich warunkach materialnych mają Bułgarzy - większość z nich ocenia, że są one złe.

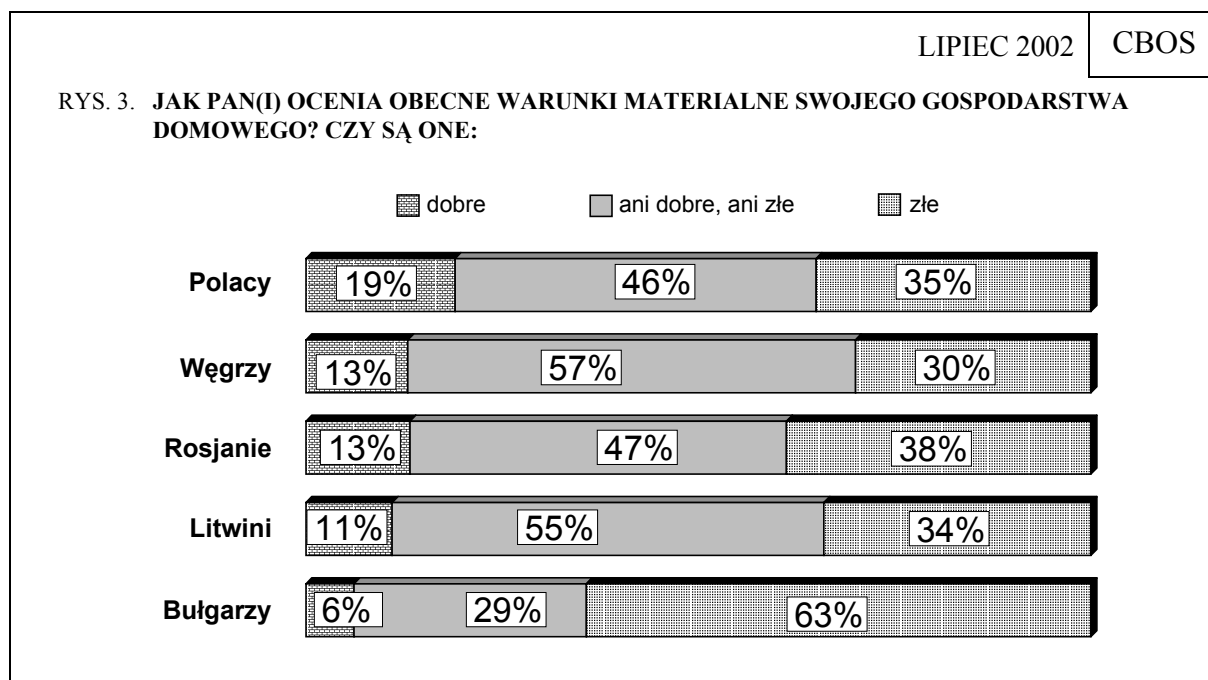

Tabela 3

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Węgrzy							Polacy							Rosjanie		Litwini		Bułgarzy		
	'99		'00		'01		'02		'99		'00		'01		'02		'01	'02	'01	'02	'02
	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	VII	I	VII	I	VIII	I	VII	I	VII	I	VII	I	VII	VII
	w procentach																				
- dobre	9	8	9	8	7	10	13	19	22	19	21	21	23	19	11	13	8	11	6		
- ani dobre, ani złe	54	56	53	58	59	56	57	47	46	49	46	45	43	46	46	47	57	55	29		
- złe	37	36	38	34	34	33	30	34	32	32	33	34	34	35	42	38	35	34	63		

Jeżeli chodzi o przewidywania dotyczące sytuacji materialnej gospodarstw domowych w ciągu najbliższego roku, największymi optymistami są Węgrzy: jedna trzecia (33%) prognozuje poprawę warunków materialnych, a tylko co siódmy (15%) - pogorszenie. Także w Rosji optymistów w tym względzie (23%) jest znacznie więcej niż pesymistów (13%).

W Polsce i na Litwie pesymiści przeważają nad optymistami, a największą grupę stanowią ankietowani, którzy sądzą, że w najbliższym czasie warunki materialne ich gospodarstw domowych pozostaną bez zmian. Wyraźnie najgorsze są przewidywania Bułgarów: odsetek prognozujących pogorszenie jest prawie taki sam jak odsetek sądzących, że nie nastąpią żadne zmiany.

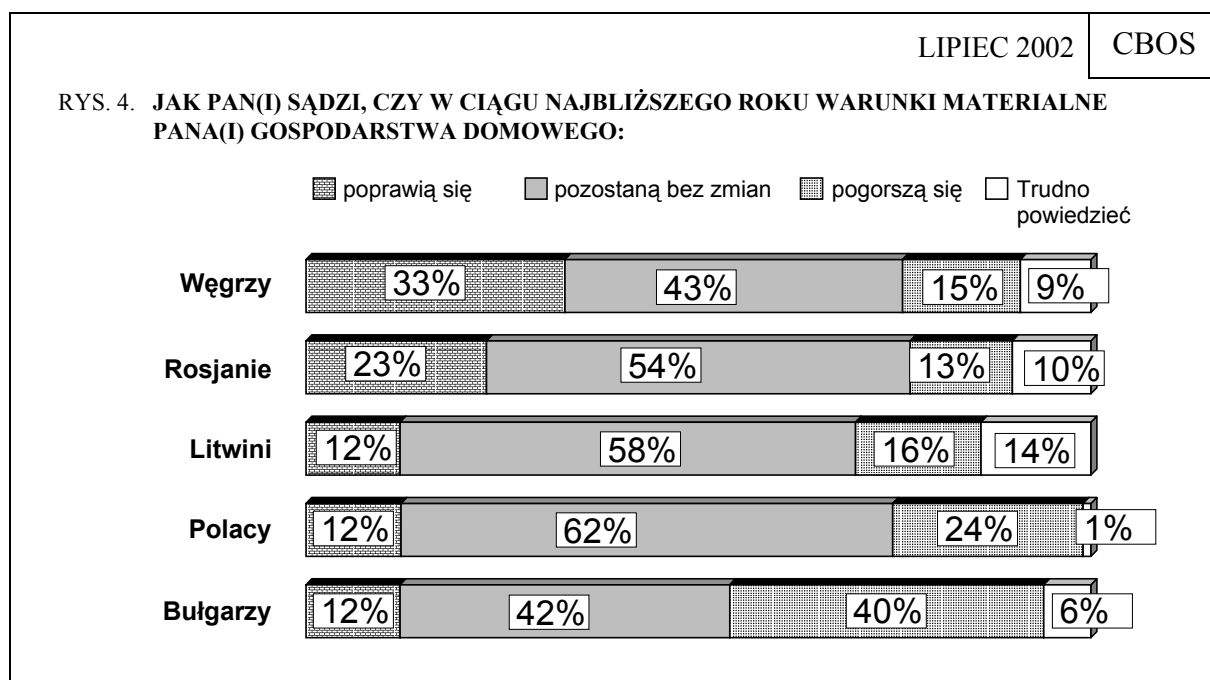

Tabela 4

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Węgrzy					Polacy					Rosjanie		Litwini		Bułgarzy
	'00		'01		'02	'00		'01		'02	'01	'02	'01	'02	'02
	I	VII	I	I	VII	I	VII	I	I	VII	I	VII	I	VII	VII
	w procentach														
- poprawią się	16	21	21	26	33	18	14	16	14	12	22	23	15	12	12
- pozostaną bez zmian	42	42	46	51	43	57	56	56	57	62	50	54	52	58	42
- pogorszą się	35	31	28	15	15	24	29	27	29	24	15	13	19	16	40
Trudno powiedzieć	7	6	5	8	9	1	1	1	1	1	13	10	14	14	6

Sytuacja gospodarcza Polski oceniana jest przez Polaków jako trudna i nierokująca nadziei na szybką poprawę. Na tle badanych społeczeństw jedynie Bułgarzy gorzej oceniają stan gospodarki kraju. Stosunkowo dobre zdanie o sytuacji gospodarczej swojego kraju mają natomiast Rosjanie i Węgrzy, którzy też są największymi optymistami co do perspektyw jej rozwoju w ciągu najbliższego roku.

Ze wszystkich badanych społeczeństw Polacy wyrażają najlepsze opinie na temat warunków materialnych własnych gospodarstw domowych. Przyszłość budzi jednak raczej obawy niż nadzieje: pesymistów co do sytuacji materialnej gospodarstw domowych w ciągu najbliższego roku jest dwukrotnie więcej niż optymistów, choć - jak w każdym z omawianych krajów - najwięcej osób nie przewiduje zmian.

Opracował

Michał WENZEL